

**ПЛАН ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА
ИНСПЕКТОРАТА ЗА РАД
за 2018. годину**

САДРЖАЈ

I УВОД

II ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ ИНСПЕКТОРА РАДА

1. Постављени задаци

2. Инспекцијски надзори

- 2.1. Инспекцијски надзор у области радних односа
    - 2.1.1. Потпуни и делимични инспекцијски надзори
    - 2.1.1. Надзори иницирани поднеском заинтересованог лица у погледу контроле конкретног радно-правног института
  - 2.2. Инспекцијски надзор у области безбедности и здравља на раду
    - 2.2.1. Потпуни и делимични инспекцијски надзори
    - 2.2.2. Надзори поводом повреда на раду
    - 2.2.3. Надзори по захтеву странке за утврђивање испуњености прописаних услова у области безбедности и здравља на раду
    - 2.2.4. Надзори иницирани поднеском заинтересованог лица у погледу контроле конкретног института из безбедности и здравља на раду
  - 2.3. Контролни надзори
  - 2.4. Интегрисани надзори
  - 2.5. Надзори ради контроле примене Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму
  - 2.6. Надзори ради контроле примене Закона о спречавању злостављања на раду, Закона о равноправности полова и Закона о волонтирању
  - 2.7. Надзори ради контроле примене Закона о заштити узбуњивача
  - 2.8. Надзори ради контроле примене Закона о инспекцијском надзору
  - 2.9. Контрола дечјег рада
  - 2.10. Казнена политика
  - 2.11. Рад начелника одељења/шефа одсека/руководиоца групе
- ### 3. Едукације, пружање правне помоћи и сарадња са другим органима, социјалним партнерима и медијима
- ### 4. Остале планиране активности Инспектората за рад у 2017. години
- 4.1. Обележавање Дана безбедности и здравља на раду у Републици Србији
  - 4.2. Европска недеља безбедности и здравља на раду
  - 4.3. Друге активности

III ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПЛАНА

IV ИЗРАДА ПРЕДЛОГА ПЛАНА РАДА

V ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ

I УВОД

Инспекторат за рад, као орган управе у саставу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања врши надзор над применом закона и других прописа у области рада, првенствено у области радних односа и области безбедности и здравља на раду. План рада Инспектората за рад у 2018. години усмерен је ка остварењу стратешких циљева инспекције рада, као што су:

- сузбијање рада "на црно" и смањење броја повреда радно-правних института из области радних односа утврђених законом, колективним уговором и уговором о раду;
- смањивање броја повреда на раду и професионалних обољења путем минимизирања ризика везаних за радна места у складу са законима и праксом;
- сузбијање сиве економије превођењем нерегистрованих субјеката у легалне токове пословања;
- решавање проблематике везане за област безбедности и здравља на раду и област радних односа за категорије посебно осетљивих група запослених – питања везана за женску радну снагу (материнска заштита – труднице и породиље), дечији рад, рад особа са инвалидитетом, рад волонтера, рад страних држављана итд;
- промоција културе превенције у области безбедности и здравља на раду и области радних односа (подизање свести и информисање јавности) са посебним освртом на сектор малих и средњих предузећа и високоризичне делатности (грађевинарство, хемијска индустрија, пољопривреда и сл.).

Планом рада Инспектората за рад за 2018. годину активности инспекције рада се усмеравају првенствено ка производним делатностима, као и делатностима са повећаним ризиком по живот и здравље запослених, односно оним у којима је констатован већи број повреда на раду и професионалних обољења у претходној години и оних у којима се не поштују радно-правни институти и у којима је заступљен рад „на црно“. Наведени план се сачињава као основа за планове рада одељења и одсека инспекције рада у управним окрузима и граду Београду.

Свака унутрашња организациона јединица планира извршавање инспекцијских надзора код послодаваца у свим делатностима, водећи рачуна о већој заступљености појединих делатности у одређеним периодима године, а нарочито код послодаваца и у делатностима код којих у претходном периоду није вршен надзор, као и код којих су у претходном периоду утврђене повреде прописа у области рада или су се дешавале тешке повреде на раду са смртним исходом, смртне, колективне и тешке повреде на раду и то тако да се оствари сврха надзора, односно да се побољша стање у датој области.

II ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ ИНСПЕКТОРА РАДА

1. Постављени задаци

Да би се постигли дефинисани циљеви пред све инспекторе рада постављају се јасни захтеви који подразумевају :

- теоријску припрему,
- перманентно усавршавање и учествовање у свим видовима едукација,
- овладавање новим методама у раду,
- тимски рад ,
- индивидуални рад у примени знања,
- одговорност за предузимање или непредузимање мера и сл.

2. Инспекцијски надзори

У планираном периоду инспектори рада ће вршити различите врсте надзора који се међусобно разликују по обиму, методама по којима се врше, областима које се контролишу, као и циљевима. Организацију надзора и перманентну контролу поступања инспектора врши начелник одељења/шеф одсека.

2.1. Инспекцијски надзор у области радних односа

У 2018. години сваки инспектор рада за радне односе обавиће најмање 170 надзора на годишњем нивоу, укључујући потпуне надзоре, који по својој врсти могу бити редовни и ванредни у смислу Закона о инспекцијском надзору , којима се контролише примена свих радно-правних института у области радних односа, делимичне инспекцијске надзоре, који по својој врсти могу бити редовни и ванредни у смислу Закона о инспекцијском надзору, којима се контролише примена одређених радно-правних института у области радних односа, укључујући надзоре који су усмерени на сузбијање појаве тзв. рада "на црно", надзоре поводом захтева запослених, поводом иницијативе (пријаве) грађана, као и надзоре поводом штрајка. Број надзора поводом захтева запослених, поводом иницијативе (пријаве) грађана, као и поводом штрајка је непосредно условљен бројем захтева странака, односно пријава.

У складу са радним циљевима за 2018. годину, планирано је да сваки инспектор рада у области радних односа:

- изврши најмање 170 инспекцијских надзора, а што укључује рад по поднетим захтевима странака и рад по службеној дужности (потпуни надзори - који по својој врсти могу бити редовни и ванредни у смислу Закона о инспекцијском надзору, делимични надзори - који по врсти могу бити редовни и ванредни у смислу Закона о инспекцијском надзору и контролни надзори), од тог броја изврши најмање 24 потпуних редовних и делимичних редовних инспекцијских надзора у средњим привредним друштвима (50 до 250 запослених) и великим привредним друштвима (више од 250 запослених);

- врши надзоре у циљу сузбијања рада "на црно", тежећи томе да број закључених уговора о раду са лицима која су затечена на раду "на црно" у односу на укупан број лица затечених на раду "на црно" буде 95%;
- да открива нерегистроване субјекте, предузима законом прописане мере у циљу превођења нерегистрованих у регистроване привредне субјекте регистрацијом у одговарајући регистар.
- да надзоре по захтеву странака врши у законском року, а по налогу руководиоца организационе јединице;
- да потпуне и делимичне надзоре врши по утврђеном распореду непосредног руководиоца и у складу са Планом рада Инспектората за рад за 2018. годину и Планом рада одељења/одсека инспекције рада;
- да врши контролу извршења донетих решења најкасније у року од 15 дана од дана истека рока наложеног истим;
- да по службеној дужности врши најмање 40 интегрисаних инспекцијских надзора на годишњем нивоу који по својој врсти могу бити редовни и ванредни у смислу Закона о инспекцијском надзору, од тог броја да изврши најмање 10 редовних интегрисаних надзора у складу са Законом о инспекцијском надзору у средњим привредним друштвима (50 до 250 запослених) и великим привредним друштвима (више од 250 запослених);
- да учествује у кампањама у области рада "на црно" (на локалном или републичком нивоу) у складу са плановима Инспектората за рад и одељења/одсека за 2018. годину, а по налогу непосредног руководиоца, који ће утврдити дневну норму по кампањи у зависности од специфичности делатности у којој се врши кампања;
- да води првостепени управни поступак - доноси решења и друга одговарајућа акта у складу са законом;
- да подноси захтеве судији за прекршаје у складу са законом и евентуално улаже жалбе на решења првостепеног прекршајног органа;
- да подноси кривичне пријаве у складу са законом;
- да поступа по жалбама странака у складу са Законом о општем управном поступку и доставља жалбе странака другостепеном органу у законом одређеном року;
- да уредно и ажурно води евиденције рада, архивира предмете и израђује недељне, месечне, кварталне и годишње извештаје на посебно прописаним табелама у утврђеном року;
- да благовремено и прецизно доставља информације по захтеву директора Инспектората за рад, а за потребе сачињавања информација другим државним органима, као и осталим секторима ресорног министарства;
- да пружа правну помоћ и даје обавештења странкама из домена надлежности инспекције рада;
- да врши саветодавне посете у складу са Законом о инспекцијском надзору;
- да врши контролу дечјег рада у циљу смањења појаве злоупотребе дечјег рада;
- да сарађује са другим државним органима и социјалним партнерима.

На бази утврђених месечних планова, а у циљу што успешнијег остваривања планираних задатака надзори ће се обављати кроз следеће облике:

- вршење надзора по већ утврђеним месечним плановима, за сваког инспектора појединачно (послодавци у одређеним делатностима у складу са Планом рада Инспектората за рад);
- вршење надзора у општинама изван седишта округа;

- вршење заједничких контрола са другим инспекцијама;
- вршење надзора у другим управним окрузима, односно Граду Београду по налогу директора Инспектората за рад.

Приликом вршења надзора ради сузбијања рада „на црно“ посебна пажња ће бити усмерена на послодавце у делатностима у којима је ова појава била посебно изражена у току 2017. године (трговина, угоститељство, грађевинарство, пољопривреда, услуге...).

2.1.1. Потпуни и делимични инспекцијски надзори

Потпуним инспекцијским надзором у области радних односа се контролише примена свих института у области радних односа.

Делимичним инспекцијским надзорима у области радних односа врше се контроле примене одређеног института у области радних односа, а у складу са месечним планом рада инспектора.

Неопходно је да се потпуни и делимични инспекцијски надзори планирају на месечном нивоу у задатим делатностима код послодаваца код којих је у претходном периоду утврђено непоштовање прописа из области радних односа, код послодаваца код којих су у претходној години утврђена лица на фактичком раду, а нарочито код послодаваца код којих у претходном периоду није вршен инспекцијски надзор.

2.1.2. Надзори иницирани поднеском заинтересованог лица у погледу контроле конкретног радно-правног института

Надзори поводом захтева странке најчешће се односе на поступање послодаваца супротно одредбама Закона о раду, општим актима послодавца, као и уговорима о раду у случајевима рада без закљученог уговора о раду или другог уговора у складу са Законом о раду, неисплаћивања припадајућих зарада, накнада зарада, увећања зарада и других примања на која је запослени имао право сходно одредбама Закона о раду, па ни у року од 30 дана након престанка радног односа, неисплаћивање накнада зарада запосленима, који се налазе на породилском одсуству и одсуству ради неге детета у смислу Закона о раду и у складу са одредбама Закона о финансијској подршци породици са децом, непоштовање одредаба закона, које се односе на радно време и прековремени рад, давања отказа уговора о раду од стране послодавца супротно случајевима утврђеним Законом, непоштовања процедуре код давања отказа од стране послодавца, недоношење решења о отказу уговора о раду и др..

Инспектори рада по поднесцима поступају и предузимају законом прописане мере и подносиоца захтева обавештавају о утврђеном чињеничном стању и предузетим мерама у складу са Законом о општем управном поступку.

2.2. Инспекцијски надзор у области безбедности и здравља на раду

У складу са радним циљевима за 2018. годину, планирано је да сваки инспектор рада у области безбедности и здравља на раду:

- изврши најмање 90 инспекцијских надзора што укључује надзоре по службеној дужности (надзори у вези са повредама на раду, потпуни надзори који по својој

врсти могу бити редовни и ванредни у складу са Законом о инспекцијском надзору и делимични надзори који по својој врсти могу бити редовни и ванредни у складу са Законом о инспекцијском надзору и контролни надзори) и надзоре по захтеву странака за остваривање права на безбедност и здравље на раду, од тога најмање 24 потпуних редовних и делимичних редовних надзора у средњим привредним друштвима (50 до 250 запослених) и великим привредним друштвима (више од 250 запослених);

- врши надзоре у вези са смртним, тешким са смртним исходом, колективним, тешким и лаким повредама на раду одмах по сазнању за дешавање истих, односно одмах по добијању налога од непосредног руководиоца;
- врши надзоре у циљу сузбијања рада "на црно", тежећи томе да број закључених уговора о раду са лицима која су затечена на раду "на црно" у односу на укупан број лица затечених у раду "на црно" буде 95%;
- открива нерегистроване субјекте, предузима законом прописане мере у циљу превођења нерегистрованих у регистроване привредне субјекте регистрацијом у одговарајући регистар.
- потпуне и делимичне надзоре врши у складу са Годишњим планом рада Инспектората за рад за 2018. годину и Планом рада одељења/одсека инспекције рада;
- контролу извршења донетих решења врши најкасније у року од 15 дана од дана истека рока наложеног истим;
- по службеној дужности врши најмање 40 интегрисаних инспекцијских надзора на годишњем нивоу који по својој врсти могу бити редовни и ванредни у смислу Закона о инспекцијском надзору, од тог броја да изврши најмање 10 редовних интегрисаних надзора у средњим привредним друштвима (50 до 250 запослених) и великим привредним друштвима (више од 250 запослених);
- води првостепени управни поступак - доноси решења и друга одговарајућа акта у складу са законом;
- подноси захтеве судији за прекршаје у складу са законом и подноси жалбе на решења првостепеног прекршајног органа;
- подноси кривичне пријаве у складу са законом;
- поступа по жалбама странака у складу са Законом о општем управном поступку и доставља жалбе странака другостепеном органу у законом одређеном року;
- да поступа по захтевима странака за утврђивање испуњености прописаних услова из области безбедности и здравља на раду најкасније у року од седам дана од дана задужења предмета и окончава поступак у законском року;
- да уредно и ажурно води евиденције рада, архивира предмете и израђује недељне, месечне, кварталне и годишње извештаје о раду на посебно прописаним табелама у утврђеном року;
- благовремено и прецизно доставља информације по захтеву директора Инспектората за рад, а за потребе сачињавања информација другим државним органима, као и осталим секторима ресорног министарства;
- комплетне списе предмета који се односе на надзоре у вези са смртним, тешким са смртним исходом, колективним, тешким и лаким повредама на раду, уз претходно остварен увид и потпис од стране начелника одељења/шефа одсека, доставља у седиште Инспектората за рад најкасније у року од осам дана од окончаног надзора;
- пружа правну помоћ, прима странке уз поштовање достојанства личности сваке странке и њиховог идентитета у складу са начелима Закона о општем управном поступку;
- врши саветодавне посете у складу са Законом о инспекцијском надзору;

- врши контролу дечјег рада у циљу смањења појаве злоупотребе дечјег рада;
- сарађује са другим државним органима и социјалним партнерима у циљу решавања проблема и унапређења области безбедности и здравља на раду.

2.2.1. Потпуни и делимични инспекцијски надзори

Потпуним инспекцијским надзором у области безбедности и здравља на раду се контролише примена свих института и превентивних мера у области безбедности и здравља на раду.

Делимичним инспекцијским надзорима у области безбедности и здравља на раду врше се контроле примене одређеног института или одређене превентивне мере у области безбедности и здравља на раду, а у складу са месечним планом рада инспектора.

Неопходно је да се потпуни и делимични инспекцијски надзори планирају на месечном нивоу у задатим делатностима код послодаваца код којих је у претходном периоду утврђено непоштовање прописа из области безбедности и здравља на раду, код послодаваца код којих су се у претходној години догодиле смртне, тешке са смртним исходом, тешке или колективне повреде на раду, а нарочито код послодаваца код којих у претходном периоду није вршен инспекцијски надзор.

2.2.2. Надзори поводом повреда на раду

Инспектор рада је дужан да изврши надзор одмах, након пријаве послодавца о свакој смртној, тешкој или колективној повреди на раду, као и опасној појави која би могла да угрози безбедност и здравље на раду. Надзор се врши у складу са Упутством о вршењу инспекцијског надзора у случају смртне, колективне и тешке повреде на раду.

Инспекторат за рад ће и у 2018. години доследно инсистирати код послодаваца да инспекцији рада пријављују све повреде, за које се може претпоставити да ће запослени одсуствовати са рада дуже од три радна дана.

2.2.3. Надзори по захтеву странака за утврђивање испуњености прописаних услова у области безбедности и здравља на раду

По захтевима послодавца, да пре почетка обављања делатности од инспекције рада прибаве решење о испуњености прописаних услова из области безбедности и здравља на раду, спроводи се управни поступак и доноси се акта у складу са Законом о општем управном поступку.

2.2.4. Надзори иницирани поднеском заинтересованог лица у погледу контроле конкретног института из безбедности и здравља на раду

Надзори поводом захтева странке најчешће се врше због неадекватних услова рада, непријављивања повреда на раду од стране послодавца, необезбеђивања средстава и опреме за личну заштиту на раду запослених и сл. Инспектори рада по поднесцима поступају и предузимају законом прописане мере и подносиоца захтева обавештавају о утврђеном чињеничном стању и предузетим мерама у складу са Законом о општем управном поступку.

2.3. Контролни надзори

Контролне инспекцијске надзоре врше сви инспектори рада по истеку рокова за отклањање утврђених недостатака, и њихов број зависи од броја донетих решења о отклањању утврђених повреда закона.

2.4. Интегрисани надзори

Интегрисани инспекцијски надзори врше се код послодаваца код којих до сада није вршен инспекцијски надзор, који имају мањи број запослених и обављају мање ризичну делатност.

Надзори могу бити планирани и организовани као циљане акције - кампање по делатностима. Пре сваке од ових кампања, са инспекторима рада потребно је да начелник одељења/шеф одсека/ одржи посебан радни - стручни састанак ради указивања на специфичности које се могу појавити током надзора са аспекта делатности којом се бави послодавац.

2.5. Надзори ради контроле примене Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму

У овим надзорима учествују сви инспектори рада из одељења/одсека/групе који врше надзоре по службеној дужности у вези примене Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму. Надзор у вези примене Закона врши се у току редовног, потпуног, делимичног или интегрисаног надзора, а утврђене чињенице уносе се у записник, који се води по питању надзора из области радних односа, безбедности и здравља на раду или интегрисаних надзора.

Инспектор рада надзор у вези примене Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму може вршити и као посебан надзор о чему сачињава посебан записник, формира посебан предмет и предузима потребне мере.

2.6. Надзори ради контроле примене Закона о спречавања злостављања на раду, Закона о равноправности полова, Закона о волонтирању, Закона о заштити узбуњивача

Инспекцијским надзорима по службеној дужности који обухватају контролу примене Закона о раду или Закона о безбедности и здравља на раду, треба извршити и контролу примене Закона о спречавању злостављања на раду, Закона о равноправности полова, Закона о волонтирању и Закона о заштити узбуњивача, у делу надлежности Инспектората за рад.

Инспекцијски надзор врше сви инспектори рада (правници и инжењери).

Начелници одељења/шефови одсека приликом сачињавања плана рада одређују и начин контроле примене наведених прописа.

2.7. Надзори ради контроле примене Закона о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство

Инспекцијским надзорима ради контроле примене Закона о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство, у делу надлежности Инспектората за рад, треба обухватити послодавце који упућују запослене на привремени рад у иностранство ради: рада у оквиру извођења инвестиционих и других радова и пружања услуга, на основу уговора о пословној сарадњи, односно другог одговарајућег основа; рада или стручног оспособљавања и усавршавања за потребе послодавца у пословним јединицама послодавца у иностранству, на основу акта о упућивању или другог одговарајућег основа; рада или стручног оспособљавања и усавршавања за потребе послодавца у оквиру међукомпанијског кретања по основу позивног писма, политике међукомпанијског кретања или другог одговарајућег основа.

Инспекцијски надзор врше сви инспектори рада (правници и инжењери).

Начелници одељења/шефови одсека приликом сачињавања плана рада одређују и начин контроле примене наведеног прописа.

2.8. Надзори ради контроле примене Закона о инспекцијском надзору

Приликом инспекцијских надзора инспектори рада треба да поступају у складу са Законом о инспекцијском надзору којим је уређена методологија поступања у инспекцијском надзору, као и овлашћења и обавезе учесника инспекцијског надзора и координација рада инспекција. Приликом вршења редовног инспекцијског надзора у смислу Закона о инспекцијском надзору, инспектори рада су у обавези да користе одговарајућу контролну листу инспекције рада - Контролну листу из области радних односа, Контролну листу над применом Закона о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити, Контролну листу за општи део из области безбедности и здравља на раду, Контролну листу у области безбедности и здравља на раду у грађевинарству, Контролну листу у области безбедности и здравља на раду у шумарству, Контролну листу за интегрисани инспекцијски надзор или Контролну листу у области дечјег рада.

Инспекцијским надзорима по службеној дужности треба вршити и контролу примене Закона о инспекцијском надзору који је проширио надлежности и овлашћења инспекције рада и на нерегистроване субјекте.

Инспекција рада мора деловати и превентивно и то јавношћу рада и пружањем стручне и саветодавне подршке, укључујући и издавање аката о примени прописа и службене саветодавне посете. Инспектор рада мора на захтев послодавца за превентивно деловање и када се не води поступак инспекцијског и независно од његовог тока, најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, да поступи по захтеву или да послодавца обавестити о разлозима за непоступање по захтеву.

Начелници одељења/шефови одсека контролишу примену наведеног прописа и обезбеђују координацију инспекцијског надзора и сарадњу и размену информација са другим инспекцијама и органима.

2.9. Контрола дечјег рада у циљу смањења појаве злоупотребе дечјег рада

У борби за заштиту дечијих права и спречавање злоупотребе деце активности инспекције рада представљају део ширег концепта искорењавања најтежих облика дечјег рада. Реч је о раду деце који је такве природе, или интензитета, да штети њиховом школовању или њиховом здрављу и развоју, тако да деца раде у исувише раној доби и у условима који могу оштетити њихов физички или ментални раст и развој.

Међународна заједница, као и национални прописи захтевају елиминисање злоупотребе дечјег рада, предузимањем хитних и делотворних мера.

Када је у питању дечији рад инспектора рада морају да посвете значајну пажњу смањењу појаве злоупотребе дечјег рада и да:

- препознају и открију незаконито ангажовање деце, те да покрену механизме за санкционисање оних који овакав рад организују;
- да обавесте надлежне органе о уоченим случајевима злоупотребе дечјег рада, преваходно центре за социјални рад, и полицијске управе министарства унутрашњих послова.
-
- да предузму све мере како би услови рада законито ангажованих младих особа били прилагођени њиховим могућностима и потребама;
- да инсистирају на примени свих превентивних мера за здрав и безбедан рад ових лица;
- да дају информације, техничке и правне савете у погледу услова и могућности ангажовања деце и младих људи у складу са прописима и
- да превенцију схватају као примарни дугорочни циљ, те да својим деловањем подижу свест заједнице и локалне средине о опасностима које крије прерано запошљавање деце, посебно на опасним радним местима, као и о могућим дугорочним последицама оваквог запошљавања, не само на та лица, већ и на развој друштва у целини.

2.10. Казнена политика

Инспектори рада су дужни да у току 2018. године, у складу са својим законским овлашћењима, подносе кривичне пријаве и захтеве за покретање прекршајног поступка у свим случајевима који су прописани законом, као и да издају прекршајне налоге.

Инспектор рада је дужан да води евиденцију о поднетим кривичним пријавама и захтевима за покретање прекршајног поступка и начину решавања истих. Такође, инспектор је дужан да прати исход прекршајног поступка и да, уколико је казна изречена од стране прекршајног суда знатно испод законског минимума, уложи жалбу на донету одлуку.

Руководиоци организационих јединица су дужни да прате исход поступака по свим поднетим кривичним пријавама и захтевима за покретање прекршајног поступка и да сарађују са надлежним судским органима у циљу ефикаснијег рада инспекције рада.

2.11. Рад начелника одељења/ шефа одсека

Начелници одељења/шефови одсека, који обављају и послове инспектора рада, у складу са дефинисаним радним циљевима за 2018. годину врше и одговарајући број надзора у зависности од броја инспектора рада у организационој јединици којом руководе и то:

- планира, усмерава и надзире рад државних службеника у Одељењу инспекције рада, преваходно у циљу идентификовања рада "на црно" и повећања броја закључених уговора о раду, као и смањења броја повреда на раду;
- посебно организује рад инспектора на повећању ефикасности у борби против рада "на црно" и у циљу да послодавци у што већој мери предузимају превентивне мере за безбедан и здрав рад запослених;
- организује максималну контролу послодаваца у смислу постојања лица на раду "на црно"; у случају постојања истих, врши контролу увођења затечених лица у легалне токове у складу са Законом о раду, тежећи томе да број закључених уговора о раду са лицима које је инспекција рада затекла на раду "на црно" у односу на укупан број лица затечених у раду "на црно" буде минимум 90%;
- налаже и проверава месечно и годишње извештавање инспектора о томе и одговара за тачност података; Врши контролу извештаја поређењем података из базе података Централног регистра обавезног социјалног осигурања или другог извора;
- обавља послове инспекцијског надзора у области радних односа, безбедности и здравља на раду и интегрисани надзор, спроводи првостепени управни поступак у складу са законом.
- организује превентивне контроле послодаваца са циљем да се број повреда на раду сведе на најмању могућу меру;
- открива нерегистроване субјекте, предузима законом прописане мере, у циљу превођења нерегистрованих у регистроване привредне субјекте регистрацијом у одговарајући регистар.

Број планираних надзора за руководиоце организационих јединица је мањи од броја који се очекује од инспектора, како би се створили услови за детаљнију и свестранију контролу и подизање квалитета рада Инспектората за рад.

Планирано је, на годишњем нивоу, да начелници одељења / шефови одсека инспекције, зависно од броја систематизованих радних места инспектора рада, изврше 30%, 40%, односно 50% инспекцијских надзора од броја инспекцијских надзора који је предвиђен за инспекторе рада у области радних односа, односно у области безбедности и здравља на раду (инспекцијски надзори по поднетим захтевима странака и по службеној дужности), као и интегрисаних инспекцијских надзора од броја интегрисаних инспекцијских надзора по службеној дужности који је предвиђен за инспекторе рада, укључујући и редовне инспекцијске надзоре у срењим и великим привредним субјектима.

Руководиоци организационих јединица су дужни да на основу пријава грађана, праћења ситуације на терену, сарадње са другим државним органима и локалном самоуправом, анализе тренутног стања и проблема у области радних односа и безбедности и здравља на раду, инспекторима рада дају одговарајуће радне налоге за вршење надзора усмерених на решавање текућих проблема у њиховом округу/Граду Београду. Потребно је успоставити непосредну и честу сарадњу са представницима општина изван седишта округа, ради што бољег лоцирања појаве рада "на црно", као и повреда осталих радно-правних института у њиховој општини.

Појединачне активности инспектора рада планираће се на:

- месечном
- недељном и
- дневном нивоу.

Начелник одељења/шеф одсека израђује распоред (план) рада за сваког инспектора рада, којим се ближе одређује :

- обим и врсту надзора који инспектор треба да обави,
- најмањи број надзора,
- подручја на којима ће се вршити одређена врста надзора,
- делатности у којима ће се вршити надзори,
- назив послодаваца код којих инспектор треба да изврши надзор,
- закони и прописи над чијом применом треба да се изврши надзор,
- друге посебне напомене битне за извршење плана и остваривање што бољих резултата рада.

Начелник одељења/шеф одсека у зависности од поднетих захтева странака или других околности које се не могу планирати (штрајк, повреда на раду и сл.), инспектору рада саопштава недељни, односно дневни план рада.

Приликом сачињавања плана рада, начелник одељења/шеф одсека мора да се води и принципом ротације инспектора, како код послодаваца код којих се врши надзор, тако и у општинама у којима се врши надзор.

Надзор и контролу Плана рада одељења/одсека за 2018.годину врши начелник одељења, шеф одсека кроз:

- праћење извршења распореда (плана) рада на месечном нивоу по инспектору рада,
- анализу месечних извештаја инспектора рада, као и других извештаја о спроведеним активностима по посебним налозима,
- заједнички инспекцијски надзор, односно посету послодавцу заједно са инспектором,
- анализу начина вршења надзора, утврђивање чињеница и предузимање мера од стране инспектора , као и
- кроз друге начине у зависности од конкретне ситуације.

3. Едукација, пружање правне помоћи и сарадња са социјалним партнерима и медијима

Током 2018. године посебна пажња посвећује се едукацији послодаваца и запослених ради што боље имплементације закона и подзаконских аката у области рада. Са послодавцима и запосленима, пре свега, у делатности грађевинарства и индустрије, по могућству, организовати посебне скупове – састанке, на којима ће им бити указано на специфичности везане за делатност којом се баве, са посебним освртом на остваривање права, обавеза и одговорности у области радних односа и безбедности и здравља на раду.

Нарочиту пажњу треба посветити надзору над применом прописа који су у току 2018. године ступили на снагу.

Сви инспектори рада треба да буду укључени у обавезу пружања правне помоћи странкама, које се обраћају инспекцији рада. У том циљу у одељењима/одсецима рада треба организовати дежурства инспектора рада који примају странке и пружају им правну помоћ. Пружањем правне помоћи успоставља се систем инспекције рада као сервиса грађана и државног органа који има одређени ауторитет.

Такође, у 2018. години треба наставити са активном сарадњом са социјалним партнерима на подручју управних округа/Града Београда. На састанцима на трипартитном нивоу социјалне партнере упознати са активностима инспекције рада, новинама у њеном раду, правима, обавезама и одговорностима из области радних односа и безбедности и здравља на раду и где је потребно пружити стручну помоћ ради превазилажења насталих проблема у овим областима.

Сарађивати са медијима, а ради истицања значаја примене мера безбедности и здравља на раду и сузбијања рада „на црно“ и улоге инспекције рада, која акценат ставља на превенцију у области рада.

4. Остале планиране активности Инспектората за рад у 2018. години

4.1. Обележавање Светског дана безбедности и здравља на раду и Дана безбедности и здравља на раду у Републици Србији (28. април 2018. године)

Одлуком Владе Републике Србије ("Сл.гласник РС", бр.17/10 од 23.марта 2010.године) 28. април Светски дан безбедности и здравља на раду установљен је и као Дан безбедности и здравља на раду у Републици Србији. Инспекторат за рад ће се укључити у међународну кампању промоције здравог, безбедног и пристојног рада, а у циљу наглашавања потребе за превенцијом повреда на раду и професионалних обољења, јачања трипартизма и социјалног дијалога.

Овим поводом, седиште Инспектората за рад, одељења, одсеци и група инспекције рада у управним окрузима и Граду Београду ће организовати округле столове, гостовања у медијима и контакте са социјалним партнерима и другим институцијама које се баве пословима безбедности и здравља на раду, а ради упознавања јавности о значају примене мера безбедности и здравља на раду у складу са законом и подзаконским прописима. Све активности Инспектората за рад везане за обележавање Светског дана безбедности и здравља на раду и Дана безбедности и здравља на раду у Републици Србији биће фокусиране на креирање културе превенције безбедности и здравља на раду и смањење, броја повреда на раду, као и стварања услова за безбедно и здраво радно место сваком запосленом.

4.2. Обележавање Европске недеље безбедности и здравља на раду

Инспекторат за рад ће се у својству члана информативне мреже за безбедност и здравље на раду Републике Србије, у октобру 2018. године, активно укључити у активности предвиђене кампањом Европске агенције за безбедност и здравље на раду везаном за обележавање Европске недеље безбедности и здравља на раду.

Инспекторат за рад ће током Европске недеље безбедности и здравља на раду организовати округле столове и гостовати у медијима, како би се остварио главни циљ европске кампање и како би се допринело подизању свести, послодаваца и запослених о значају улагања заједничких напора, како би се елиминисали ризици или свели на најмању могућу меру и тиме обезбедила безбедна и здрава радна места за запослене.

Тема обележавања Европске недеље безбедности и здравља на раду за 2018. годину јесте „Опасне материје“.

4.3. Друге активности

- Израда смерница и инструкција за рад инспектора рада;
- Одржавање стручно-консултативних састанака у организационим јединицама ван седишта Министарства, преношење искустава и уједначавање праксе;
- Активно учешће у свим облицима међународне сарадње и то:
  - са Међународним информативним центром Међународне организације рада у својству колаборативног центра за Републику Србију; Инспекторат за рад ће податке, који се, пре свега, односе на стање безбедности и здравља на раду у Републици Србији редовно прослеђивати Међународној организацији рада.
  - са Међународном асоцијацијом инспекције рада (IALI)
  - са Регионалним савезом инспекција рада Југоисточне Европе, Азербејџана и Украјине (RALI),
  - са инспекцијама рада из региона;
- Сарадња са другим министарствима и институцијама;
- Координирани, заједнички надзори са другим инспекцијама;
- Обука инспектора рада, како у сарадњи са другим секторима и органима управе у оквиру министарства, тако и за другим институцијама, а и преко ТАИЕХ програма Европске комисије;
- Израда различитих брошура и водича за послодавце и запослене, а у циљу превентивног деловања.

III ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПЛАНА

Извештаји о реализацији плана су:

1. Месечни – до 2. у наредном месецу за претходни месец (табеларни и текстуални извештај);
2. Тромесечни – квартални за периоде:
  - I-III
  - IV-VI
  - VII-IX
  - X-XII

Квартални извештај (табеларни приказ), за организациону јединицу и за сваког инспектора појединачно, се доставља до 10. у првом месецу наредног квартала за

претходни квартал, изузев квартала X-XII за који се извештај доставља у року одређеном за доставу годишњег извештаја.

Извештаји о реализацији плана, поред табеларних извештаја на прописаним обрасцима, треба да садрже и текстуални извештај о реализацији плана са посебним освртом на уочене неправилности у примени закона и подзаконских аката и предлогом мера за отклањање истих.

3.Годишњи извештај (табеларни приказ) за организациону јединицу и за сваког инспектора појединачно се доставља до 10. јануара текуће године за претходну годину.

4.Текстуални извештај о раду за претходну годину се доставља до 20. јануара текуће године.

Сви извештаји се достављају на прописаним обрасцима. За тачност података одговоран је руководилац организационе јединице која подноси извештај.

IV ИЗРАДА ПРЕДЛОГА ПЛАНА РАДА

Инспекторат за рад доставља Координационој комисији предлог Плана инспекцијског надзора Инспектората за рад за 2019.годину, усаглашен са мишљењима надлежних органа, односно органа државне управе са чијим делокругом рада су повезана питања из плана инспекцијског надзора, најкасније до 15. октобра 2018.године. По прибављеном мишљењу Координационе комисије, План инспекцијског надзора Инспектората за рад за 2019.годину се усваја и објављује на интернет страници министарства.

Руководиоци организационих јединица су у обавези да најкасније до 25. децембра 2018. године седишту Инспектората за рад доставе Предлог плана рада одељења/одсека инспекције рада за 2019. годину, а на основу усвојеног Плана инспекцијског надзора Инспектората за рад за 2019.годину.

Предлог годишњег плана рада и активности организационих јединица Инспектората за рад треба да буде припремљен у складу са анализом стања на територији управног округа, односно општина Града Београда, идентификацијом проблема из области безбедности и здравља на раду и области радних односа и на основу расположивих ресурса организационе јединице.

Предлог годишњег плана рада и активности организационих јединица сачињава се и на основу анализе стања у појединим делатностима, општинама, код појединих послодаваца, на основу захтева запослених за заштиту права из радног односа, као и на основу анализе примене појединих института закона.

План рада Инспектората за рад подложен је променама у зависности од социјално-економске ситуације, па се може мењати по налогу министра и директора Инспектората за рад. О изменама, у погледу приоритетних делатности и рокова за вршење надзора, благовремено ће бити обавештени начелници одељења/ шефови одсека.

V ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ

Месец	Област надзора		
	Радни односи Потпуни и делимични надзори	Безбедност и здравље на раду Потпуни и делимични надзори	Интегрисани надзор
ЈАНУАР	Израда извештаја о раду Трговина на велико и мало Угоститељство	Израда извештаја о раду Производња прехранбених производа	Трговина на велико и мало Контролни надзори
ФЕБРУАР	Трговина на велико и мало Делатности личних услуга	Машинска обрада метала, производња машина и металних производа	Угоститељство
МАРТ	Кладионице и коцкарнице Финансијске делатности - банке и осигуравајућа друштва Делатности оправке и одржавања возила (аутоперионице, сервисери вулканизери и сл)	Производња текстила и текстилних производа; Прерада коже и производња обуће и кожне галантерије Делатности оправке и одржавања возила (аутоперионице, вулканизери и сл)	Аутошколе, школе рачунара и сл. Аутоцентри – продаја и сервисирање возила
АПРИЛ	Клање животиња, прерада и обрада меса (кланице, месаре и сл) – потпун надзор Производња ALU и PVC столарије Мењачнице	Грађевинарство Клање животиња, прерада и обрада меса (кланице, месаре и сл) Производња ALU и PVC столарије	Стоваришта грађевинског материјала и друга трговина на велико

<p style="text-align: center;">МАЈ</p>	<p>Грађевинарство Приватне медицинске и стоматолошке ординације и домови здравља Апотеке Медицинске лабораторије</p>	<p>Грађевинарство Прикупљање, складиштење и прерада отпада свих врста Ливење метала Производња и прерада папира и картона Штампарије</p>	<p>Пољопривредне и ветеринарске апотеке</p>
<p style="text-align: center;">ЈУН</p>	<p>Грађевинарство Омладинске задруге- потпуни надзор Пољопривреда Прерада и обрада дрвета</p>	<p>Грађевинарство Прерада и обрада дрвета Производња намештаја од дрвета и плочастих плочастих материјала Пољопривреда</p>	<p>Третмани за улепшавање (фризери, козметичари и друго) Друге личне услуге</p>
<p style="text-align: center;">ЈУЛ</p>	<p>Грађевинарство Угоститељство и туризам (хотели, мотели, ресторани) Откуп, конзервисање и прерада шумских производа, конзервисање воћа и поврћа (хладњаче)</p>	<p>Грађевинарство Сечење и обликовање камена Откуп, конзервисање и прерада шумских производа, конзервисање воћа и поврћа (хладњаче)</p>	<p>Туристичке агенције Центри за забаву и рекреацију одраслих и деце</p>
<p style="text-align: center;">АВГУСТ</p>	<p>Грађевинарство Пољопривреда - Узгој животиња(фарме) Производња алкохолних и безалкохолних напитака, пиваре, фабрике воде и сл. - потпуни надзор</p>	<p>Грађевинарство Пољопривреда - Узгој животиња (фарме) Производња алкохолних и безалкохолних напитака, пиваре, фабрике воде и сл.</p>	<p>Трговина на мало горивима за моторна возила (бензинске станице)</p>

СЕПТЕМБАР	Грађевинарство Узгој и сеча шума Домови за смештај старих лица- потпуни надзор Производња и пренос електричне енергије – потпун надзор	Грађевинарство Узгој и сеча шума Производња и пренос електричне енергије Машинска обрада метала, производња машина и металних производа	Чишћење и одржавање објеката Физичко-техничко обезбеђење објеката и људи
ОКТОБАР	Јавна предузећа чији је оснивач локална самоуправа- потпуни надзор Делатност приватних агенција за запошљавање- потпуни надзор Агенције за уступање људских ресурса („лизинг“ радне снаге) Производња хемикалија и хемијских производа - потпуни надзор Производња базних мазивих уља и масти	Грађевинарство Јавна предузећа чији је оснивач локална самоуправа Производња шећера, уља Агенције за уступање људских ресурса („лизинг“ радне снаге) Производња хемикалија и хемијских производа - потпуни надзор Производња базних мазивих уља и масти	Штампани и електронски медији Услуге мобилних, интернет и кабловских провајдера
НОВЕМБАР	Школе –потпуни надзор Делатност производње и дистрибуције хране Израда Предлога плана рада за 2013. годину	Грађевинарство Производња производа од гуме и пластике Производња лекова Комунална делатност	Делатности путничког саобраћаја и транспорт робе- такси службе, аутобуски превоз, шпедиције и сл.
ДЕЦЕМБАР	Ветеринарске амбуланте – потпуни надзор Тржни центри Вртићи	Машинска обрада метала Производња и прераде кафе, чајева, производња готове хране, кондиторских производа и других прехранбених производа	Спортски центри, фитнес и спа центри и сл. Израда плана рада одељења/одсека за 2019.годину.

